

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Néhány szó a zalamegyei vasuti kérdéshez.

Alig van ma ennél aktuálisabb kérdés Zalaegerszegen. Felszinen tartja a tényleges szükség s azon tudatra ébredés, hogy fejlett, modern közlekedési eszközök nélkül nincs haladás, továbbá éppen ezekből kifolyólag a helyi sajtó organumok részéről kifejtett dicséretre méltó agilitás. Legyen szabad néhány szót e nagyfotosságu kérdéshez nekem, mint közvetlenül nem érdekeltnek, aki tehát a dolgokat nem teljesen helyi szemüvegen át nézem, szintén hozzászólanom.

Ma már köztudatba ment át azon tény, hogy a déli vasutnak a várostól való elterelése óriási hiba volt. Csak arra akarok ennek kapcsán még reá mutatni, hogy a dunántúli városok közül különösebben még Veszprém és Kőszeg tápláltak a vasuttal szemben a zalaegerszegiekéhez hasonló ellenszenvet, önmagukra nézve nem kevésbé szomorú eredménnyel. Mindkét említett város hatalmas áldozatokat hoz legújában, hogy a régi hibát kárpótlandó, legalább egy-egy helyi érdekű vasuttal kösse magához a feléje gravitáló környéket. Csak éppen reá mutatok Veszprémmel szemben Székesfehérvárnak, Kőszeggel szemben Szombathelynek hatalmas fejlődésére; utóbb említett városoknak az előbbieket majdnem ipari és kereskedelmi gyarmataikká lettek.

Világosan bizonyítja ezen körülmény, hogy Zalaegerszeg az említett városokkal együtt jó közlekedési eszközök hiányában nem tudott lépést tartani a többi dunántúli városokkal. De a többi dunántúli város nem elégedett meg azzal sem, hogy szerencsés fekvése vagy előrelátó vasuti politikája fővonalhoz juttatta, hanem a megyei érdekelttség segítségével, közreműködésével a megye székhelyéhez igyekezett kapcsolni a megye minden részét, tervszerűen s előrelátóan behálózván a megyét oly helyi érdekű vasutakkal, amelyek a székhelyeket a megye minden jelentősebb pontjával, ennek minden nevezetesebb községével összekötik. Kaposvárnak, Székesfehérvárnak, Szombathelynek négy-négy, a megyei székhelyből kiágazó helyi érdekű vasutja van, Somogy, Vas a mellett oly, — a fővonalak segítségével szintén könnyű szerrel a megye székhelyéhez vezető helyi érdekű vasutakat létesítettek, amelyek már a szomszédos Zala és

Baranyamegyék egy részét is saját székhelyük felé vonzzák. Sopronnak, Győrnek figyelme kiterjedt arra, hogy az első rangú fővonal hálózattal meg nem elégedve, helyi érdekű vonalakkal is összeköttetésbe juttasson élelmi szereket termelő, ipari cikket fogyasztó, kereskedelmi forgalmát emelő vidékekkel. Elmaradtak e nemes versenyben Zalaegerszegen kívül Esztergom és Szekszárd, mint megyei székhelyek, de rajtuk is a látszatja!

A napról napra hallható panaszokat a következőkben lehetne összefoglalni: 1) rossz az összeköttetés a déli vasuttal, Zalaszentivánon minden második vasutnál egy-egy óra hosszát kell várakozni. E bajon a déli vasut, esetleg felsőbb nyomásra, könnyen segíthetne, ha Győrváron és Zalaszentmihályon keresztező vonatainak találkozásait Zalaszentivánra tenné át. Némi menetrend-módosítás kellene csak, amit a déli vasuttól megérdemel Zalaegerszeg közönsége még az esetben is, ha e módosítás a csatlakozó vonatok menetrendjében változást okozna! — 2) Nincs Budapesttel direct vasuti összeköttetés.

E baj orvoslásául a dunántúli hév. Boba—csáktornyai vonalának elsőrangúsítása ajánlatik, amely vonal a második Budapest—fiumei vonal részét is képezné.

Ha ez könnyűszerrel menne, mindenestre megoldaná a zalaegerszegi vasuti nehézségek legnagyobb részét egy csapásra. Ezen átalakítás azonban csak állami költségen történhetnék, be kellene tehát bizonyítani, hogy az átalakítás is országos érdek, hogy annak keresztülvitelét nemcsak egy városnak, nemcsak egy vidéknek, de legalább az ország jelentékeny részének közgazdasági érdeke megkívánja. Bajos volna ezt megtenni még az esetben is, ha a szóban forgó Budapest Győr—Boba fiumei vonalba a zagoriai nagy emelkedésű vonalszakasz nem volna benne, amely természetesen a szállítás, a tractió költségeit lényegesen megnyagyobbitja. A jelenlegi, Dombóvár Gyékényesen átvezető fiumei vonal is már 32 km-el hosszabb Budapesttől Gyékényesig, mint a déli vasut Budapest gyékényesi vonala, a Bpest, Győr, Boba, Csáktornya, Zágrábon át vezető vonal pedig az előbbinél is 101 km-el volna hosszabb, tehát a meglevő legrövidebb iránynál összesen 133 kilométerrel. Ennyivel hosszabb, a mellett részben

kedvezőtlen lejtviszonyu irányon át pedig egy vasut a másikkal szemben nem lehet többé versenyképes, habár a versenyképesség mértékét így pozitív adatok és minden számbaveendő körülmény mérlegelése nélkül megállapítani nem lehet.

Tény azonban, hogy a nyugat és északnyugat Magyarországból származó és Fiume felé irányuló forgalomban a Boba—Csáktornya—zágrábi irány a déli vasuttal szemben versenyképes, tény továbbá, hogy a budapesti pályaudvarok tulzsufaltsága kényszerítő körülményként fog hatni, hogy a Budapesten tul fekvő és Fiume felé irányuló küldemények Budapest kikerülésével irányítottassanak a tenger felé, hogy tehát a Baja—báttaszéki hid és vonal megépítésével előtérbe jutott szállítási politika tovább fejlesztessék. Már pedig ez esetben az említett vidékek mezőgazdasági és ipari terményeinek elszállítására alig áll a magyar királyi államvasutaknak más, mint a Boba—csáktornyai utirány rendelkezésre. Miután pedig egy második fiumei vonal létesítése e mellett nem válik feleslegessé, sőt a forgalom évről-évre tapasztalható emelkedése ezt egyenesen szükségessé teszi, a balatonvidéki vasut pedig mai alakjában valódi fővonal jellegűnek nem minősíthető: legtermészetesebb volna ezen két kérdés megoldásának oly módon való rendezése, ha a balatonvidéki vasutnak Tapolcától Zalaegerszegig (Zalaszentivánon át) folytatólagos kiépítése mellett a Boba—csáktornyai vonal elsőrangúsítatnék, mert ezáltal országos érdekekben a Csáktornya—zágrábi vonalnak átépítésével létesülne nem csak egy második Budapest—fiumei vonal, amely a Budapest—Dombóvár—fiumeinél csak ca 60 km-el volna hosszabb, hanem Budapest tehermentesítésére rendelkezésre állana egy közvetlen észak és nyugat magyarországi—fiumei vonal és amelynek gyűjtő erei volnának a Budapest—marcheggi vonaltól északra lévő és déli irányba haladó vonalak, amelyek egyrészt a pozsonyi, másrészt a komáromi hidon át bonyolítanak le a forgalmat, nemkülönben a délvasut Budapest—prágerhofi vonalától északra eső összes dunántúli vonalak.

Helyi érdekekben a város fővoalat, Budapesttel és a Balatonnal közvetlen összeköttetést nyerne.

Mig helyi érdekekben nagy apparátussal

dolgozni lehetetlenség, addig a fentiekben kifejtett eszmének szerény véleményem szerint az érdekelt észak és nyugatmagyarországi megyéket, országgyűlési képviselőket és kereskedelmi és iparkamrákat meg lehetne nyerni. A kezdeményezéssel a vezető szerepet Zalamegye magához ragadhatná, aminek természetes következménye lenne, hogy érdekeit jobban megvédhetné és előmozdíthatná.

További panasz és baj, hogy a megye székhelye nincs összekötve a megye különböző pontjaival. Amaz elszámolhatatlan sok érdek, amely az egész megye lakosságát a központhoz köti, kétségen felül szükségessé teszi a megye minden egyes lakosára nézve, hogy a megyei székhelyet könnyű szerrel elérhesse, de a székhely minden polgárának is létérdeke, hogy a megye összes lakosságát saját ipari és kereskedelmi érdekkörébe vonja. Sem az egyiknek, sem a másiknak nem szabad tehát visszariadni nagynak látszó áldozatoktól, hogy ezen összeköttetések létesüljenek, nem szabad elhatározásánál azon körülménynek döntenie, hogy a helyi érdekű vasut törzsrészvényei nem jövedelmezvén, a befektetett tőke holt tőke marad, mert észrevétlenül bár, de az ily befektetések hatalmas jövedelmet hoznak; s az általános jólétnek, ipari és kereskedelmi fellendülésnek hatalmas faktorai. Nevezessenek senkire ezen kérdés elbírálásánál kicsinyes szempontok, tekintsünk a jövőbe, okuljunk saját városunk s a cikkem elején felsorolt városok példáján, ragadjunk meg minden alkalmat, hogy a múlt hibáját jóvá tegyük. A modern élet lázas közgazdasági harcában a habozók, gyengék, vállalkozó szellem nélküliek alul maradnak! F.

Történeti hatalmak.

A nemzetek történetében a magán és közjog bizonyos tényezőknek együttműködése folytán jött létre.

Ezen tényezők különböző nemzeteknél mások és mások, de mind megannyinál sajátosak és jellemzők.

Ilyen tényezők természetes módon szerepeltek az időkön át és szerepelnek mai nap is, mint ugynevezett történeti hatalmak.

Mint történeti hatalom szerepel elsősorban maga a család, amely — általában véve — valamennyi nemzetnél, a múltban és jelenben egyaránt, a nemzeteknek megalakulásában és folytonos fejlődésében nagy fontossággal bír.

A család épp ezért mint történeti hatalom védelmet kell, hogy találjon a magán- és közjogban egyaránt. Ez nem privilégium, hanem természetes jog.

Egy másik történeti hatalom az egyház. A magán- és közjog fejlesztésében történeti időkön keresztül fontos szerepe jutott az egyháznak; nagyon természetes következmény tehát, hogy a magán- és közjog keretében ez a történeti hatalom is kellett, hogy létét és fennmaradását illetőleg biztos védelmet találjon.

Fejlesztésénél véve a dolgot, a harmadik történeti hatalom a nemzetet képviselő állam, amelyik a kettőnek közreműködése folytán nyerte létét és biztosított fennmaradását.

Történeti hatalomként lép fel maga a társadalom is, amennyiben ennek alkotó elemei nem mások, mint az előbbi történeti hatalmakhoz tartozó egyének.

Ezen történeti hatalmak különböző államokban más és más viszonyban állanak egymáshoz, azonban teljesen izoláltan egymástól egy helyet el nem képzelhetők.

A történeti hatalmak múltban kifejtett tevékenységének és megszerzett érdemének tárgyilagos bírálatát megtaláljuk a magán- és közjog elméleti és gyakorlati tartalmában. Kétségtelen, hogy a történeti időkben nem találjuk mindenkor a magán- és közjog folytonos és természetes fejlődését, így a bírálat maga is magától értetődik.

A fejlődés csak fokozatosan történhetik és elvitázhatatlan tény, hogy a jót nem találjuk meg és nem tudjuk kellő buzgósággal és meggyőződéssel megőrizni, ha előbb nem ismertük meg a rossznak hátrányait.

A ferdeségeknek ily értelemben feltétlenül van érdemük indirekt módon a jónak és igaznak megteremtésében és érvényesítésében.

Igy magyarázható ki azon történeti tény, mely szerint a ferdeségeknek megjavítása rendszerint

azoknak köszönhető meg, akik maguk tartották fenn időkön át a ferdeségeket és csak így érhető meg azon tény is, mely szerint egyenletes és okszerű reformoknak keresztülvitele alkalmával az eddig szereplő történeti hatalmak nem estek áldozatul, hanem az új rendszernek fejlesztésében még szerepet is vállaltak.

A történeti hatalmaknak megbírálásánál számolni kell még egy másik fontos körülménnyel is. Ugyanis a történeti hatalmaknak ténykedését meghatározza az a körülmény, hogy mennyire egységes ezeknek az együttműködése. Ebből a szempontból szenved az egyház különösen a szocializmus részéről szigorú és sokszor igazságtalan bírálatot.

A hazai egyháznak heterogén szektái mindannyi sajátos érdekük megvédésében használtak fel szellemi és anyagi erejüket, ami izolált ténykedést követelt és ami az egységes fejlődést sokszor megakadályozta.

Az egyháznak ezen hibája azonban természetes igazolást nyer abban, hogy ehhez egyeseknek és tömegeknek, a fejlődéstani törvényeknek megfelelőleg, joguk van.

Elvitázhatatlan azonban, hogy a történeti hatalmaknak van egy közös kötelességük is, nevezetesen az, hogy a közös emberi — nemzetekről beszélve — a közös nemzeti érdekek megvédésében áldozniok kell, vagyis specifikus érdekek osakis az általánosabb, pl. a nemzeti érdekek megsértése nélkül érvényesíthetők.

Egy nemzet életében a történeti hatalmak annál biztosabb létjogosultságot nyernek, minél jobban tudják szellemi és anyagi erejüket a közös nemzeti élet fejlesztésére értékesíteni és feláldozni.

Ha bármely nemzetnek történeti hatalmait tárgyilagosan elemezzük, arra az általános tapasztalatra jutunk, hogy azok a nemzeti államnak legelmaradhatlanabb alkotó elemei és így azoknak léte ellen küzdeni azonos azzal a cselekedettel, amikor a nemzeti állam mint szerves egész ellen küzdünk.

Az általános alkalmazkodás törvényénél fogva a fokozatos fejlődéssel párhuzamosan átalakulnak maguktól a történeti hatalmak is, még pedig a korszakhoz asszimilálódnak oly mértékben, mint amilyenben részt vesznek a korszaknak megteremtésében.

Egyenletes és veszedelem nélküli reformokat csak a történeti hatalmak közreműködésével és nem azoknak mellőzésével avagy megsemmisítésével lehet fel bármely nemzet.

A nemzeti jellegű történeti hatalmak léte egyúttal nemzeti létkérdés is. Vizsgáljuk meg közelebbről hazánknak történeti hatalmait.

Száműzöttek.

Dénes Jenő, az aranyujtásos, de ki nem fizetett egyenruha fess tulajdonosa, a kisváros s különösen a szerelmes hölgyek nagy rémületére s megbotránkozására sikkasztott. Megdézsmálta az ezred pénztárát. Óriási volt a pánik s aznap nagy látogatottságnak örvendett a tisztikaszinó. Városszerte érdeklődtek a részletek iránt.

A magáról megfélemezett kapitánynak becsapásték ugyan tisztársai azt a bizonyos pisztolyt, amely megmentette volna őt az erkösi haláltól, vagyis tisztit temetésben gyönyörködhetett volna a városka. De Dénes, a tisztikar egybehangzó állítása szerint, szerfelett gyáva volt s nem lőtte föbe magát.

A hosszú zöld asztal körül összeült a katonai bíróság s a deli leventét, az éjjeli mulatók közismert törzsvendégét, pár évi elzárásra ítélte.

A fogház nehéz, sorvasztó napjai eleinte alig akartak mulni. De később Dénes beletörődött sorsába s várta szabadulását.

És eljött a várva várt nap is, szinte hamarabb, mintsem gondolta. Megtörve külsőleg-belsőleg egyaránt, távozott börtönéből. A szegény, a kétségbeesés s kivált a hosszú raboskodás megviselte az aránylag még fiatal embert. Oly sokszor járt a mély víz partján, nézte a rohanó folyót és szeretett volna a habok között megpihenni. . . Majd az életosztón felülkerekedett benne, friss

szellő érintette arcát, teli tüdővel szivta magába az érdes levegőt és a markáns, erős vonású ember megfogadta, hogy újra kezdi majd az életet. . .

Az egyik kóborlása közben bevetődött a külváros szélén egy rozoga, meszeletlen házban lévő, szurtos kis kávéházba, hová többnyire csak diurnisták s egy-két előmunkás féle járogatott. Dénes a társaságot nagyon megkedvelte, tetszettek neki az egyszerű gondolkozású szegény emberek, kik közt nem félt attól, hogy ismerősre akad. S végül mindennapos lett a 6 és 8 krajcáros reggeli és oszonna-kávék csöndes és piszkos birodalmában.

Sűrű pipa füst és az olesó szivar kellemetlen, fojtó, köhögésre ingerlő szaga tette kábitóvá a kávéházban levegőjét. Dénest mindez nem bántotta; a szép bánatos arcú tetszolgálónő, az Erzsike, feledtette véle a kellemetlenségeket.

Dijnokok, munkavezetők, vastag ezüstóralános mesterlegények forgolódtak a leány körül, persze minden komolyabb eredmény nélkül. Dénes Jenőben feltámadt az udvarlásokhoz szokott hadi s erősen kerülgette Erzsikét.

A külvárosban sokféle hír keringett a szép Erzsikéről. Olyan nimbusz övezte őt körül, mint valami regény hősnőt. Az ő esetét tárgyalták a kávéházban, ha egy új törzsvendég jött és a vén s jó nyelvű tulajdonosnőtől Dénes is nemsokára megtudta, hogy a leány szeretett egy előkelő bankhivatalnokot, ki elcsábította és

aztán sietve a faképnél hagyta. Szegény leányt elűzték hazulról és Erzsiket bolond, meggondolatlan fővel rálőtt a kedvesére. A lövés nem ejtett halálos sebet és Horváth Erzsiketre a bíróság, — az enyhítő körülményeket tekintetbe véve, — mindössze csak egy esztendei fogházat mért. És azóta a leány oly szomorú; él anélkül, hogy tudná miért. A rombadőlt reménye, nagy tragédiája kiölt szívéből minden élet örömet. Ajka körül a fájdalom vonása, szemé nem ragyog s üres, egykedvű tekintettel néz a semmibe.

Olykor-olykor, ha a vendégek szólnak hozzá, immel-ámmal felel; azért mégis dédelgetett kedvence ő a kávéházban. Hisz mindenki a mélabus Erzsike kedvében akar járni.

Dénes megszerette a leányt, igazán, tisztességes szándékkal. De vallomásaival nem akart elhőszakadni, mert hisz tudta, hogy a leány örökre leszámolt a szerelemmel. Nem tépte fel vérző sebet; várt a nyilatkozással. Pedig a kávéházban vén dijnoka gyakran mondogatta neki:

— Lássá öcsém, jó volna magának feleségül az Erzsike; maga minden bizonnal megbecsülne.

Erzsiket, ha nem is szerelmet, de minden esetre rokonszenvet érzett Dénes iránt. Hisz annak is olyan fájdalmas volt az arca, hiszen annak is nyomta valami erkösi folt a lelkét. Hisz az is száműzve volt abból a világból, melyben ezélt.

És a leány lassankint felvidult, ha az ex katonatiszttal beszélt. Arca már nem volt bá-

A család mint általános történelmi hatalom külön elemzést nem igényel.

Elsőnek megvizsgálásra kínálkozik azonban az egyház, mint — különösen nálunk — elsőrendű történelmi hatalom.

Eltételezve az egyháznak heterogén szektáitól, megállapíthatjuk a következő történelmi tényt:

Nemzetünk államalkotó erejét és Európa közepén való fennmaradásához szükséges kapacitását az egyház ténykedéséből nyerte. Igaz, hogy az egyháznak ezen ténykedése kezdetben nagyon radikális volt, így az egyház ténykedése folytán vesztette el örökre a nemzet ősi, esetleg egy igazi nemzeti époszhoz való irodalmi termékeit és régi műveltségét alkotó anyagát, de ezzel könnyen kibékít ama közmondásos tény, mely szerint: „Nunquam periculum sine periculo vinculatur“. Későbbben ugyancsak az egyháznak egyik szektája és pedig a nemzetiesedett egyház szolgált védőfalnak és anyagi, valamint szellemi áldozatokat hozott a nemzetet megtámadó viharok ellen.

Hazánknak nemzeti életében mint történelmi hatalomnak nagy szerepe volt és van mai nap is a főuri kasztnak.

Az egyéni szabadságnak megteremtésével ezen kasztnak nagy szerepe azonban redukálódott arra a mértékre, amely szerint bármely személyiség emelkedhetik azon szerepre, amely ez előtt csak a főuri kasztot illette meg.

Ezen történelmi hatalom ellen küzdeni nemcsak hogy nem észszerű nemzeti munka volna, hanem ellenkezőleg: aggodalommal kell látnunk ezen kasztnak erővesztését.

Erőszakolt állítás, hogy az egyéni szabadság teljes érvényesülhetése korában a főuri kaszt útját állhatná bármely fejlődésnek.

Egy értelmes iparos semmi akadályt nem látthat ebben a kasztban, viszont egy munkálkodni nem tudó kétes existenciájú egyén nem javítható ezen kasztnak meggyengítése árán.

Történelmi hatalmainak oly fontos multtal, de egyúttal oly sok nemzeti jellemző vonással bírnak, hogy ezeknek fennmaradása nemzeti létkérdés.

Átalakulniok azonban mégis kell, de nem radikálisan és nem az általános korszellemhez, hanem inkább a jellegzetes lokális nemzeti korszellemhez mérten.

Igy pl. az egyház és a főuri kaszt, mint anyagi hatalmak is egyúttal, tartoznak a nemzeti állam fokozatos fejlesztésében intenzívebben és nagyobb bizalommal közreműködni. Az egyház — ha kétszer is oly erős anyagi hatalom volna — akkor sem tud mai nap magában védekezni a radikális reformokkal szemben.

Történelmi időkön át szerzett anyagi erejét natos, sőt még nevetni is megtanult, szinte osongett belé a kávémérés.

S úgy látszott, hogy a pajkos amor készül valamire . . . Az akác már javában virágzott s buja, nehéz virágai nagy, fehér fürtökben csüngtek alá. A kávémérésbe láthatatlan kezek virágot csempésztek; hol ibolyát, hol orgonát, úgy a hogy jött. És a virágillattól a pipa s a szivar füstje se volt már oly orrfacsaró. Erzsike hajába is mindennap friss virág került.

Az öreg dijnok odaszólt kártyapartnerének, a cseh előmunkásnak:

— Meglássa, itt még történik valami. Erzsike menyasszony lesz.

És talán igaza volt a dijnoknak, mert a napsugár Erzsike szívébe is belopta a tavaszt, a feltámadást.

A zárás után Dénes rendszerint hazakísérte a leányt. De csak mindig a kapuig. Illattal telt volt a levegő, künn a házak előtt emberek, asszonyok állodogáltak és a legények harmonikája szívhez szólóan, szerelmesen szólott. A leányok hármassával, négyesével sétálgattak s ha legények mellett vezetett el az utjuk, nevetgélve összebujtak; a kültelken forrón csörgedezett a vér az ereken. Dénes ma pár szóval elmondta multját Erzsikebetnek. És a leány megilletődve, résztvevőleg hallgatta a férfi szavait.

— Erzsike, ugy-e szégyenli, hogy börtön viselt sikkasztóval van együtt? — kérdezte remegő hangon a volt tiszt.

leghasznosabban használhatja a nemzeti állam egységes fejlesztésére, minek árán viszont az állam biztosíthatja érdekeinek védelmét.

Az egyház és a főuri kasztnak közreműködésével meg kell gyarapítani az állami egységes intézményeket, mert a korszellemhez való alkalmazkodás osakis így fog megrázkódtatás nélkül történhetni.

Meg kell teremteni harmadszor a nemzeti államot és pedig úgy, hogy a munka fogalmának ne essenek áldozatul minden téren a nemzeti jellemvonások.

A történelmi hatalmak meg kell, hogy tegyék ezt, ennek előbb-utóbb meg kell lennie, mert a szociális reformoknak szerencsés bevezetése éppen az államot alkotó történelmi hatalmaknak elsőrendű kötelessége és nem a radikális nemzetközi, a munka fogalmát meghamisító apostoloknak.

A történelmi hatalmaknak ténykedésében változás várható és pedig meg kell teremteni a fejlődésnek minden téren az egységes közreműködést! Tehát nem a történelmi hatalmak ellen vagy megsemmisítése árán, hanem éppen azoknak egységes együttműködése folytán lesznek csak a szükséges reformok bevezethetők!

Még egy pár szót ezen érveknek támogatására.

A feudalizmus és az oligarchia ellen harcol mai nap rendületlenül az egész világ. Lássuk ezt a harcot hazánknak.

A feudalizmus képviselőinek hazánknak a magyar főuri kasztot és az egyházi méltóságokat tekintik.

Önkénytelenül felmerül ama nagy horderővel bíró kérdés, hogy a nemzeti állam további kialakulásában és későbbi fenntartásában milyen szerepe volna a főuri kasztnak?

Ennek szerepe az alkotmányos törvényhozában elsőrendű.

Hogy ezen kasztnak fenntartása szükséges-e vagy nem, ezt megtudjuk indirekt módon és pedig akkor, ha megfontoljuk azon következményeket, amelyek a főuri kaszt jelenlegi szerepének megszűnése folytán állhatnak elő.

Ha a jelenlegi főuri kasztnak befolyása megszűnik, úgy természetesen módon ez a szerep és az állam életére való befolyás az ugynevezett szellemi arisztokrácia kezébe kerülne, illetőleg azon tényezők kezébe, akik az intellektuális pályákon legtömegesebben vannak képviselve.

Az intellektuális tömegek azonban csak számarányuk szerint bírnak befolyással, de korántsem sorozhatók a szellemi arisztokrácia fogalmába.

Az intellektuális osztály, úgy ahogyan ma

— Megbűnhődött már maga azért, ép úgy mint én — felelt a leány.

— De a maga vétke más beszámítás alá esik. Különbén maga nem is vétkezett, egyszerűen csak megbüntette a csábítót. Azonban az én dolgomat másképp ítéli meg a világ, mely köréből száműzött.

— Mi közünk nekünk a világhoz? A világ nem segített rajtunk, mikor gyöngék voltunk. Hagyott bennünket elbukni s aztán nagylelkűen — elítélt!

— Ugy szeretném újra kezdeni az életet — beszélt lelkesülten a férfi — egészen újra, távol attól attól a világtól, szerető szív mellett . . . Talán még mindent helyre lehetne pótolni, talán még nem volna későn?! . . .

Elhallgattak. Szívük nagyon dobogott. Gondolkoztak. S amikor az egyik egyik lámpához értek, egyszerre mindketten megálltak. Erzsikebet a kezét a férfinak nyújtotta s ünnepélyes hangon mondotta:

— Próbáljuk meg! Leszek társa az — új életben . . .

— Erzsikém! — Dénes Jenő nem tudott többet mondani.

És a hogy feltekintettek az égre, olyan különös fényben ragyogtak a csillagok, mintha boldogságban usztak volna . . . A leány fátyolozottan nézett, s a férfin is észrevehető volt a megilletődés.

van kialakulva, kevés biztosítékot nyújthat a nemzeti állam erősödésére tekintetében.

Aki komolyan elmélkedik ezen nagyfontosságú kérdések fölött, az föltétlenül nagyon sokat ért már ezen érvek alapján is és könnyen belátja azt is, hogy hazánkban a feudalizmus elleni harc nincs összhangzásban a nemzeti államnak igazi érdekeivel. Eme történelmi hatalomra is az őszinte szociológus csak azt mondhatja, amit az egyháztól már hangsúlyoztunk, nevezetesen: az államnak egységes fejlesztésére és a korhoz való átalakítására irányuló munkájában támogassa az államot intenzívebben és tartsa ezen kaszt is szem előtt, hogy a nemzeti államnak reformálásában elsősorban neki mint történelmi hatalomnak nemcsak joga, de kitűnő és elmaradhatatlan kötelessége közreműködni.

Érveinknek összefoglalásából a következő fontos szociális tételre jutunk:

Hazánknak történelmi hatalmai álljanak össze a szociális reformoknak megvalósítása érdekében; megszerzett erejüket használják fel, amíg nem késő; a szociális reformok elől ne próbáljanak kitérni, hanem ellenkezőleg: legyenek éppen apostolai, mert ilyképpen a nemzeti állam jogi és gazdasági életében ők maguk fogják leginkább védelmüket megtalálni.

Ne dolgozzanak izoláltan és ne keressenek specifikus érdekeket, amikor általánosítást kér maga a nemzet, mint létjogosult történelmi hatalom.

Aktualitások.

(Hol maradtak a kurucok?) Egész nyáron vártuk, hogy majd jönnek a kurucok s az őszi vésztés napokra szervezik a nemzetet. Hiszen Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt vezére az országgyűlés nyári szünetének kezdete előtt arra hívta fel a hivatottakat, hogy szédjenek el a hazában s hirdessék a népek a függetlenségi elv mellett való tántoríthatatlan kitartást és a pártvezérek iránti bizalmat.

A hívek elszédtek, de a nép hiába várta őket. A nagy meleg, vagy a sürgős mezei munka volt-e az oka, de a szervezés nagy munkája elmaradt.

Idestova letelik a pihenésre szánt idő. Az országgyűlés újra összeül, hogy a nemzet nagy kérdéseiben döntsön. A nagy szünet semmiféle kibontakozást nem hozott, egyetlen lépéssel sem vitte előbbre a kátyuba ragadt szekeret. A vésztés csak pihent, de nemsokára újra kezdődik. A nemzet pedig hiába várta képviselőit, hogy új erélyt merítsen a küzdelemre.

Mintha csak egyértelműen elhatározták volna, hogy nyári pihenőjükben nem háborgattatják

Megindultak ki a mezők felé. Langyos tavaszi este volt. Kéz a kézben. Távolban a kutyák ugattak, itt-ott pislogott egy-egy gázláng és nagyon halkán, tompitva hangzott el hozzájuk a város, a világ zaja, mely őket száműzte s melyen kívül mégis boldogok akartak lenni . . .

A város tulsó részén, messze attól a külvároستól, másik külváros csendes, kis utcájában, hol csupa földszintes házikó van s a hol nagyon igénytelen emberek laknak, békeszeretők és szegények, egy utcai szobácskában, mely módfelett tiszta és szegényes butorzatú, magas, derecsdó haju, az élet viharát kiállt férfi az asztalra hajolva gyorsan irogatja a cimeket. Az ablaknál egyszerű ruházatu, csinos szőke nő kézimunkázik. Szaporán, fűgén jár a keze, mert nemsokára már hármukról kell gondoskodniok.

— Ne rontsd a szemed Erzsikém! szól a férfi s maga is abbahagyja munkáját s oda megy az asszonyhoz és aztán szerelmesen átöleli. Aroukon a boldogság derűje látszik; ki vannak békülve az étellel.

Alkonyodik, a bucsuzni készülő napsugarak meglegedetten tekintenek a világból kizártakra, a világból száműzöttekre . . .

És ők pedig csendesen, mondhatni boldogan türik a száműzetésüket.

Szabó Béla.

magukat, olyan egyformán hallgat minden kuruz. A vezér kívánsága csak ige volt, amely nyomtalanul elhangzott.

Mi naiv vidékiek azt hittük, hogy a nyári szünetet minden egyes hónapja politikai agitációkra fogja felhasználni, mert hiszen nem lehetetlen, hogy nagyon hamar új választásokra kerül a sor. A pihenőre ment képviselő urak azonban szószerint vették a pihenőt s nagyrészüket külföldi fürdőhelyeken keres enyhülést a forróság ellen, vagy otthon kesereg a haza sorsa felett.

A jámbor szavazó azt gondolja, hogy ez így sehogyan sincs rendén. Ha a képviselő urak nem törődnek a haza sorsával s nem tartják szükségesnek a kerületeikkel való érintkezést, akkor ugyan honnét várják a nagy problémák megoldását s honnan remélik a támogatást?

Semmittevésével még eddig nem sikerült politikai bonyodalmakat megoldani, de legkevesebb lehet a mi bajainkat kényelemszeretettel mellett megoldani, mert ezek évszázados szerencsétlenségekből fakadtak, tehát csak következetes munkával, folytonos agitációval tehető jóvá. Erős agitáció, a nép legszélesebb rétegeinek bevitale a nagy, aktuális politikai kérdésekbe oly erősségek lettek volna, amelyek a ránk váró sishusi munkát némileg megkönnyítették volna. Így azonban a válság elodázásából semmiféle előnyt nem várhatunk. Sőt ellenkezőleg! Az osztrákok — látva a lanyhaságot — még nagyobb bátorságra kapnak s még messzebbre mennek a magyar érdekek negligálásában.

Jól tudjuk mi azt, hogy a mi irásunk ezen a helyzeten nem fog változtatni. Egy képviselő sem fog hazajönni Karlsbadból azért, hogy a népet felvilágosítsa, oktassa, kitartásra buzdítsa. Majd ha a választások közvetlenül a küszöbön lesznek, majda kerületekben lesznek valamennyien.

* * *

(Kánikulai politika.) Forró a hangulat az egész világon. Mintha a nemzeteket is megcsapta volna a perzselő hőség. A kabilokat bombázzák az afrikai forró égőv alatt, ahová a szerencsétlen spanyol harcosok számára még az ivóvizet is fegyveres kísérettel kell szállítani, mert a tüzes homokvidéken nincs üdítő forrás.

A mörök hazájában forró, piros vér festi meg a még forróbb sárga homokot. A spanyol anyák sirathatják gyermekeiket, akik a hőbortos kánikulai politika miatt a messze idegenben pusztultak el.

Alig esenededett le a spanyolországi forradalom, máris Görög és Törökországot csapta meg a kánikulai forróság és kicsi híja, hogy lángra nem lobbant a krétai üszök, ami újra sok ifju életet küldött volna a másvilágra.

Történelmi időkben élünk; forrong az egész világ. Még messze északnyugaton is, ahol csak a legtrikább időben tüzesedik át a hangulat, a hidegvérű svédek is megcsapta a középeurópai forróság és a türelmes, dologtevéshez szokott svéd munkásnép olyan harcot folytatott, amely mérhetetlen károkat okozott az ország gazdasági fejlődésének és évtizedekig meglátszanak a rombolás nyomai, amelyeket a nagy sztrájk hagyott maga után.

Vulkanikus erők mozgatják a nemzeteket. A szabadság, a kultúra, a könnyebben való megélhetés politikája sarkalják az emberiséget a küzdelemre az erősebbel szemben. A gazdasági erők fejlesztéséért folyik a harc, ezért szólnak meg az agyuk s ezért gyilkolják halomra egymást az emberek. S ebben az évben a kánikulai forróság még jobban lázba hoz egyes nemzeteket.

Forrong minden, csak mi magyarok leszünk

nap nap után hidegebbek. Nálunk a kánikulai forróság nem a magyar vér indulatos, tüzes lángolását jelenti, hanem a renyhesség, a nem-bánomság tunyasága f.kszi meg az emberek lelkét. Nálunk nem forrong, nem lobog a tettvágy. Az alkotás vágyának nemes indulata nem rázza fel a letargikus magyar nemzetet.

Szóval az évtizedek óta ismert kánikulai politika köszöntött be újra; jobban mondva a semmittevés környékezte meg úgy a nagy, mint a kis politikusokat.

Fárasztó, ernyedetlen munka után mindenestre jól esik a pihenés. Azonban mivel tudjuk, hogy az ország sorsát intéző tényezők nem valami nagy megerőtetéssel fáradoztak nemzeti erőink és gazdasági életünk alapjainak kiépítésén, tehát joggal kérdezhettük, hogy ha az erő kifejtés ideje elérkezik, mire lehet kilátásunk?

Elismerjük, hogy az április óta tartó stagnálásban nagy része van az idegen befolyásnak. Mert évszázados átka az a magyar nemzetnek, hogy sorsa feletti önálló rendelkezésre nincs elég ereje, amivel megszerezhetné a gazdasági eszközöket, amelyekkel gazdaggá, hatalmassá tehetné ezt az országot. Igen, a stagnálás után joggal kérdeznénk: mi is lesz az ősszel?

A kérdés persze a kánikulai forróságban elhangzó üres szó, amire szinte lehetetlen megfelelni. Ámítani, félrevezetni, kombinálni lehet, de a jövődőt megjósolni lehetetlenség.

Egy azonban mégis majdnem biztosra vehető, az tudniillik, hogy végleges megoldás nem lesz. Csupán csak arról lehet szó, hogy milyen magas lesz a királyi tiltakozásnak az a foka, amely ha a cihopii magasságot is eléri, rombadől minden államférfiui igyekezet s a tespedés és megkötöttség politikájának láncolata újra végig fog vonulni nemzeti és gazdasági fejlődésünkön.

Szóval a mi keserűségünk és fájdalmaink örökös forrása Ausztria és a császár örökös tiltakozása nemzeti törekvéseink érvényesülése ellen.

Azok a politikusok, akiknek alkalmuk volt meggyőződni a bécsi magatartás merevségéről, azt tanácsolják, hogy szokják hozzá előbb az ország a komoly munkához s azután törekedjenek gazdasági önállóságra. Első dolog a munka s azután következik az önállóság. És ez igaz is, csak hogy azt is konstatálni kell, hogy ebben az elszegényedett országban máris sokan vannak olyanok, akik dolgoznak az országnak mindenképen való fejlődése érdekében s ezek azt állítják, hogy nem szabad retrográd politikát követni; nem szabad az Ausztria és az uralkodó által Magyarországnak kegyelemből odadobott hulladékokkal és az üres esontokkal megelégedni, hanem szilárdan követelni kell azt, ami Magyarországot megilleti.

Sokat kell még küzdenünk, amíg meg tudjuk törni Ausztria erejét, amely már évszázadok óta megakasztja a magyar nemzet fejlődését. Hogy a bécsi furfanggal az ősszel sem tudunk megbirkózni, ezt ugyan nagyon könnyen ki lehet hámozni az elsenyvedt kánikulai magyar politikából.

* * *

(Az öregek és a fiatalok.) Alig van ma érdekesebb téma, mint a különbség a régi ivásu és a modern lelkű magyarok között. Örvény, áthidalhatatlan és mind jobban szélesbedő válasza el a két tábor: tulnan az öregek többsége zajong s a jó öreg táblabírók elkeseredésével szidja a koros fiatalokat, eminnen a kisebbség, a fiatalok dulakodnak elszántan az igazság és a guny fegyvereivel. Ma még kisebbség, de a holnap az övék. A tudomány, irodalom, újságírás, a művészet, a politikai és szociális élet minden terén folyik már a harc s elismert

vezérek jelszavait hangoztatják mind a két táborban a vezetettek.

Az öregek leghevesebben az új „külföld magyarjait” szidják. Nap-nap után, szóban és írásban zengik a kesergő panaszt az idegent járt hazánkfairól, akik hazatérve sok mindent rossznak, alkalmatlannak, csunyának találnak és ebből nem is csinálnak titkot. Hanem kiállnak a fórumra és beleharsogják a fülekbe, hogy irtóztató hazugságokkal van megfertőzöttve közéletünk minden intéstitúciója, a törvénykönyv, az iskola, a politika, tudomány, irodalom, hogy a népek versenyében folyton vereséget szenvedünk, hogy szegényedünk, pusztulnak uraink bűnei folytán és a külföldön nem tisztelnek bennünket úgy, mint annak előtte. Hogy pénz, rang és tehetségtelenség uralkodnak nálunk. Hogy változzunk meg, mert gyalázatos viszonyok között élünk, el vagyunk maradva száz esztendővel az emberi méltóságról s a közéleti tisztességről való felfogás tekintetében. Ezt hirdetik a modernnek s ebben látják a hazaárulást, a haza kipellengérezését az öregek.

Igazá annak van, aki igazat mond. És ha sokszor tuloznak is, ami megboesajtható gyöngéje a fiatalságnak, a modernnek mondják az igazságot. Tény, hogy szomorú a magyar népnek jelene. Tíz esztendő alatt másfél millió ember vándorolt ki, tisztára azért, mert itt megélni nem tudott. A kereset silány, a munkás osztály szükséglete minimális, s aki nem éhes, az földéhes. Ipar és kereskedelem alig játszanak szerepet a milliók életében s a termőföld nagyobbik fele holtkezi — kötött és nagybírtok. A magyar intelligenciának nagyobb fele tisztviselő; tehát szegény és nem önálló, a vezető középosztály, a dzsentry elpusztul; jó élete csak mágnásnak, papnak, gazdag embernek van. Az iskola kevés, egyetem mindössze kettő van a tizennyole és fél millió lakost számláló országban s az egyetemi ifjuság nagyobbik fele a jogi pályára özőnik, mert hivatalból, meg perből lehet a legjobban megélni Magyarországon. A hová szemünk fordul a kultúra és közigazgatás, a kereslet és kínálat terén, mindenütt gonosz tökéletlenségeket látunk.

Vajjon ki tesz nagyobb szolgálatot a beteg hazának: az, aki lehazudja a betegséget, vagy aki világgá kiáltja és orvoslást sürget?

A harc, amelyet öregek és fiatalok vívnak, nem új. Minden reformáció bün, sőt hazaárulás volt egy ideig. A régít mindig leverti az új. Így lesz most is.

Nézzünk széjjel a világban és lássuk meg, miért boldogulnak külső népek nálunknál jobban. Lássuk meg, hogy odakünn az idők változásával a közéletből elpusztult minden régi, a mi káros és nagyranőtt minden új, ami üdvös. Lássuk meg, hogy odakünn a vezető osztályok minden igyekezetüket arra fordítják, hogy érdekeiket a nép érdekeivel egyeztessék össze és nem úgy szeretik hazájukat, mint őseik, a rablólovagok, de miat munkás tagjai a nemzetnek. Odakünn minden a népért, a nemzet összességéért történik és semmi az összesség ellenére. — Hol vagyunk még mi ettől a világnézeteltől?

Pedig ez a világnézet az igaz hazaszeretet. Ez a modern magyarok hazaszeretete.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Z. G. E. vasárnap Keszthelyen közgyűlést tartott, Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, Temesvármegye főispánjának elnökelete alatt. A

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különös fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósértéstrágyával

kitűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és T. a cégtől, Budapest, IX., Üllői-ut 21. sz.

magukat, olyan egyformán hallgat minden kuruc. A vezér kívánsága csak ige volt, amely nyomtalanul elhangzott.

Mi naiv vidékiek azt hittük, hogy a nyári szünetet minden egyes hónapja politikai agitációkra fogja felhasználni, mert hiszen nem lehetetlen, hogy nagyon hamar új választásokra kerül a sor. A pihenőre ment képviselő urak azonban szösz szerint vették a pihenőt s nagyrésztük külföldi fürdőhelyeken keres enyhülést a forróság ellen, vagy otthon kesereg a haza sorsa felett.

A jámbor szavazó azt gondolja, hogy ez így sehogyan sincs rendén. Ha a képviselő urak nem törődnek a haza sorsával s nem tartják szükségesnek a kerületeikkel való érintkezést, akkor ugyan honnét várják a nagy problémák megoldását s honnan remélik a támogatást?

Semmittevésel még eddig nem sikerült politikai bonyodalmakat megoldani, de legkevésbé lehet a mi bajainkat kényelemszeretettel mellett megoldani, mert ezek évszázados szerencsétlenségekből fakadtak, tehát csak következetes munkával, folytonos agitációval tehetők jóvá. Erős agitáció, a nép legszélesebb rétegeinek bevitele a nagy, aktuális politikai kérdésekbe oly erősségek lettek volna, amelyek a ránk váró sísiphusi munkát némileg megkönnyítették volna. Így azonban a válság elodázásából semmiféle előnyt nem várhatunk. Sőt ellenkezőleg! Az osztrákok — látva a lanyhaságot — még nagyobb bátorságra kapnak s még messzebbre mennek a magyar érdekek negligálásában.

Jól tudjuk mi azt, hogy a mi irásunk ezen a helyzeten nem fog változtatni. Egy képviselő sem fog hazajönni Karlsbadból azért, hogy a népet felvilágosítsa, oktassa, kitartásra buzdítsa. Majd ha a választások közvetlenül a küszöbön lesznek, majda kerületekben lesznek valamennyien.

* * *

(Kánikulai politika.) Forró a hangulat az egész világon. Mintha a nemzeteket is megcsapta volna a perzselő hőség. A kabilokat bombázzák az afrikai forró égőv alatt, ahová a szerencsétlen spanyol harcok számára még az ivóvizet is fegyveres kísérettel kell szállítani, mert a tüzes homokvidéken nincs üdítő forrás.

A mörök hazájában forró, piros vér festi meg a még forróbb sárga homokot. A spanyol anyák sirathatják gyermekeiket, akik a hóborz kánikulai politika miatt a messze idegenben pusztultak el.

Alig csendesedett le a spanyolországi forradalom, máris Görög és Törökországot csapta meg a kánikulai forróság és kicsi híja, hogy lángra nem lobbant a krétai üszök, ami újra sok ifju életet küldött volna a másvilágra.

Történelmi időkét élünk; forrong az egész világ. Még messze északnyugaton is, ahol csak a legkritikább időben tüzesedik át a hangulat, a hidegvérű svédek is megcsapta a középeurópai forróság és a türelmes, dologtevéshez szokott svéd munkásnép olyan harcot folytatott, amely mérhetetlen károkat okozott az ország gazdasági fejlődésének és évtizedekig meglátszanak a rombolás nyomai, amelyeket a nagy sztrájk hagyott maga után.

Vulkanikus erők mozgatják a nemzeteket. A szabadság, a kultúra, a könnyebben való megélhetés politikája sarkalják az emberiséget a küzdelemre az erősebbel szemben. A gazdasági erők fejlesztéséért folyik a harc, ezért szólalnak meg az ágyuk s ezért gyilkolják halomra egymást az emberek. S ebben az évben a kánikulai forróság még jobban lázba hoz egyes nemzeteket. Forrong minden, csak mi magyarok leszünk

nap nap után hidegebbek. Nálunk a kánikulai forróság nem a magyar vér indulatos, tüzes lángolását jelenti, hanem a renyhesség, a nem-bánomság tunyasága f-kszi meg az emberek lelkét. Nálunk nem forrong, nem lobog a tettvágy. Az alkotás vágyának nemes indulata nem rázza fel a letargikus magyar nemzetet.

Szóval az évtizedek óta ismert kánikulai politika köszöntött be újra; jobban mondva a semmittevés környékezte meg úgy a nagy, mint a kis politikusokat.

Fárasztó, ernyedetlen munka után mindenestre jól esik a pihenés. Azonban mivel tudjuk, hogy az ország sorsát intéző tényezők nem valami nagy megerőltetéssel fáradoztak nemzeti erőink és gazdasági életünk alapjainak kiépítésén, tehát joggal kérdezzük, hogy ha az erő-kifejtés ideje elérkezik, mire lehet kilátásunk?

Elismerjük, hogy az április óta tartó stagnálásban nagy része van az idegen befolyásnak. Mert évszázados átka az a magyar nemzetnek, hogy sorsa feletti önálló rendelkezésre nincs elég ereje, amivel megszerezhetné a gazdasági eszközöket, amelyekkel gazdaggá, hatalmassá tehetné ezt az országot. Igen, a stagnálás után joggal kérdezzük: mi is lesz az ősszel?

A kérdés persze a kánikulai forróságban elhangzó üres szó, amire szinte lehetetlen megfelelni. Ámítani, félrevezetni, kombinálni lehet, de a jövőndőt megjósolni lehetetlenség.

Egy azonban mégis majdnem biztosra vehető, az tudniillik, hogy végleges megoldás nem lesz. Csupán csak arról lehet szó, hogy milyen magas lesz a királyi tiltakozásnak az a foka, amely ha a chlopii magasságot is eléri, rombadől minden államférfi ügyekezett s a tespedés és megkötöttség politikájának láncolata újra végig fog vonulni nemzeti és gazdasági fejlődésünkön.

Szóval a mi keserűségünk és fájdalmaink örökös forrása Ausztria és a császár örökös tiltakozása nemzeti törekvéseink érvényesülése ellen.

Azok a politikusok, akiknek alkalmuk volt meggyőződni a bécsi magatartás merevségéről, azt tanácsolják, hogy szokják hozzá előbb az ország a komoly munkához s azután törekedjék gazdasági önállóságra. Első dolog a munka s azután következik az önállóság. És ez igaz is, csak hogy azt is konstatálni kell, hogy ebben az elszegényedett országban máris sokan vannak olyanok, akik dolgoznak az országnak mindenképpen való fejlődése érdekében s ezek azt állítják, hogy nem szabad retrográd politikát követni; nem szabad az Ausztria és az uralkodó által Magyarországnak kegyelemből odadobott hulladékokkal és az üres csontokkal megelégedni, hanem szilárdan követelni kell azt, ami Magyarországot megilleti.

Sokat kell még küzdenünk, amíg meg tudjuk törni Ausztria erejét, amely már évszázadok óta megakasztja a magyar nemzet fejlődését. Hogy a bécsi fufanggal az ősszel sem tudunk megbirkózni, ezt ugyan nagyon könnyen ki lehet hámozni az elsenyvedt kánikulai magyar politikából.

* * *

(Az öregek és a fiatalok.) Alig van ma érdekesebb téma, mint a különbség a régi ivású és a modern lelkű magyarok között. Örvény, áthidalhatatlan és mind jobban szélesbedő választja el a két tábor: tulna az öregek többsége zajong s a jó öreg táblabírók elkeseredésével szidja a koros fiatalokat, eminnen a kisebbség, a fiatalok dulakodnak elszántan az igazság és a guny fegyvereivel. Ma még kisebbség, de a holnap az övék. A tudomány, irodalom, újságírás, a művészet, a politikai és szociális élet minden terén folyik már a harc s elismert

vezérek jelszavait hangoztatják mind a két táborban a vezetettek.

Az öregek leghevesebben az új „külföld magyarjait” szidják. Nap-nap után, szóban és írásban zengik a kesergő panaszt az idegent járt hazánkfairól, akik hazatérve sok mindent rossznak, alkalmatlannak, csunyaának találják és ebből nem is esinálnak titkot. Hanem kiállanak a fórumra és beharsogják a fülekre, hogy irtóztató hazugságokkal van megfertőzve közéletünk minden institúciója, a törvénykönyv, az iskola, a politika, tudomány, irodalom, hogy a népek versenyében folyton vereséget szenvedünk, hogy szegényedünk, pusztulnak uraink bünei folytán és a külföldön nem tisztelnek bennünket úgy, mint annak előtte. Hogy pénz, rang és tehetségtelenség uralkodnak nálunk. Hogy változzunk meg, mert gyalázatos viszonyok között élünk, el vagyunk maradva száz esztendővel az emberi méltóságról s a közéleti tisztességről való felfogás tekintetében. Ezt hirdetik a modernnek s ebben látják a hazaárulást, a haza kipellengérezését az öregek.

Igaza annak van, aki igazat mond. És ha sokszor tuloznak is, ami megboacsátható gyöngéje a fiatalságnak, a modernnek mondják az igazságot. Tény, hogy szomorú a magyar népek jelene. Tíz esztendő alatt másfél millió ember vándorolt ki, tisztára azért, mert itt megélni nem tudott. A kereset silány, a munkás osztály szükséglete minimális, s aki nem éhes, az földéhes. Ipar és kereskedelem alig játszanak szerepet a milliók életében s a termőföld nagyobbik fele holtkézi — kötött és nagybirtok. A magyar intelligenciának nagyobb fele tisztviselő; tehát szegény és nem önálló, a vezető középosztály, a dzsentry elpusztul; jó élete csak mágnásnak, papnak, gazdag embernek van. Az iskola kevés, egyetem mindössze kettő van a tizennyolc és fél millió lakost számláló országban s az egyetemi ifjuság nagyobbik fele a jogi pályára öződik, mert hivatalból, meg perből lehet a legjobban megélni Magyarországon. A hová szemünk fordul a kultúra és közigazgatás, a kereslet és kínálat terén, mindenütt gonosz tökéletlenségeket látunk.

Vajjon ki tesz nagyobb szolgálatot a beteg hazának: az, aki lehazudja a betegséget, vagy aki világgá kiáltja és orvoslást sürget?

A harc, amelyet öregek és fiatalok vívnak, nem új. Minden reformáció bűn, sőt hazaárulás volt egy ideig. A régít mindig leveri az új. Így lesz most is.

Nézzünk széjjel a világban és lássuk meg, miért boldogulnak külső népek nálunknál jobban. Lássuk meg, hogy odakünn az idők változásával a közéletből elpusztult minden régi, a mi káros és nagyranőtt minden új, ami üdvös. Lássuk meg, hogy odakünn a vezető osztályok minden igyekezetüket arra fordítják, hogy érdekeiket a nép érdekeivel egyeztessék össze és nem úgy szeretik hazájukat, mint ősök, a rablólovagok, de mint munkás tagjai a nemzetnek. Odakünn minden a népért, a nemzet összességéért történik és semmi az összesség ellenére. — Hol vagyunk még mi ettől a világnézlettől?

Pedig ez a világnézet az igaz hazaszeretet. Ez a modern magyarok hazaszeretete.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Z. G. E. vasárnap Keszthelyen közgyűlést tartott, Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, Temesvármegye főispánjának elnökele alatt. A

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különös fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósértétrágyáival

kitűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és T. a cégtől, Budapest, IX., Üllői-ut 21. sz.

közgyűlésen a tagok kevés számban jelentek meg, ami a szorgos munkaidőnek tudható be.

A G. E. közgyűlést megelőzőleg a Központi Mezőgazdasági Bizottság tartott ülést, amelyen elhatározott, hogy a folyó évben Nagykanizsán, Letenyén, Zalalövön, Pacsán és Szentgróton rendeznek állatdíjazást. A díjazások összköltsége 3440 K, amelyből a kormány 2500 koronát fedez, a még szükséges 940 koronából 600 K esik a Z. G. E. költségvetésének terhére s felszólítják a gazdaköröket, hogy saját pénztárukból 150—150 koronával járuljanak hozzá a díjazások költségeihez.

A lótenyésztőbizottság elnöke kieszközölte, hogy a muraközi lódíjazás 2000 K államségéllyel a folyó évben is megtartható legyen. Az államségéllyen kívül még 600 K egyesületi díj is kiadatik. Az állatdíjazás tervezetét Koller István indítványára akként módosította a bizottság, hogy a díjazás nem csak a Muraközben, hanem az egész vármegyében tenyésztett hidegvérű lovakra kiterjesztett.

A titkár jelentette, hogy a bizottság folyó évi költségvetése már leérkezett, a fedezet azonban nem utalványoztatott. A költségeket tehát a Gazdasági Egyesület előlegezi addig, míg az ehadóalap megfelelő hányada a bizottság részére ki nem utaltatik.

A gazdasági munkálakások építésére vonatkozólag akként határozott a bizottság, hogy az alispán által beszerzett adatok áttanulmányozása után fog e tárgyban a törvényhatósági bizottsághoz előterjesztést tenni.

Koller István indítványára — Árvay Lajos, Malatinszky Ferenc, Elek Ernő, Stádel János hozzászólása után — elhatározott, hogy a bizottság átír a vármegyéhez aziránt, hogy a lótenyésztésről alkotott szabályrendelet akként módosíttassék, miszerint a magánmének tulajdonos igénybevételeinek megakadályozása céljából az egy ménnel fedeztethető kancák száma megállapíttassék és köteleztessek minden tulajdonos pontos fedeztetési lajstrom vezetésére, az ellenőrzésről és a rendelet megszegőinek megbüntetéséről intézkedés tétessék.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése az állatdíjazások, valamint a munkálakások építése tárgyában a Mezőgazdasági Bizottsággal egybehangzó határozatot hozott s egyszersmind az állatdíjazások előleges költségeire 600 koronát a bizottság rendelkezésére bocsátott.

Elhatározott, hogy a G. E. — a novai járási gazdakör véleménye alapján — Vizay Boldizsár novai lakos gazdaságának népies mintagazdasággá való alakítása iránt az intézkedéseket megteszi.

Zalaegerszeg város az egyesületi kertnek megvétele iránt ajánlatot tett. A közgyűlés az eladást elvben elhatározta s a kert megbecsülését elrendelte.

Znaminka József és Kiszél Zsigmond nemokleveles gazdatiszteknek az alaki képesítés alól leendő felmentését a közgyűlés véleményezte.

Szentantalfa község negyedik vásár engedélyezését kérte s a kérvény véleményezés végett az egyesületnek megküldött. A közgyűlés a vásárok szaporítását nem véleményezi s utasíttatni kéri a községet, hogy még a múlt század elején megállapított helypénzszedési szabályzatát a mai kor követelményeinek megfelelően alakítsa át.

Az Egyesület feliratot intéz a kormányhoz a Görögországból behozott mázosolészőlő eddigi vámjának fentartása iránt, nehogy a vám leszállításával Ausztriában az édes borok készítése megkönnyíttessék.

Szintén felirat intéztetik a kormányhoz az új telepítési és birtokfeldarabolási törvényjavaslat VII. §-a sérelmes rendelkezéseinek megváltoztatása iránt.

A G. E. a földmivelési minisztertől államségélyt kért, a miniszter azonban a kérelmet megtagadta, mert az egyesület tavalyi költségvetése felesleget tüntet fel. A Nován és Tárnokban tartandó szőlőoltási tanfolyamokra vonatkozólag a miniszter akként intézkedett, hogy az állami szakközegek a tanfolyamnak 1909/10. években való megtartására utasítottak. A novai kiscsárdák tanulmány utjára a miniszter 400 K államségélyt engedélyezett, oly feltétellel, hogy e célra az egyesület szintén ugyanannyit költsön. A közgyűlés a 400 K segélyt megszavazta arra az esetre, ha legalább 40 résztvevő jelentkezik.

A muravidi háziipari telepnek háziipari szö-

vetkezetté való szervezése iránt az egyesület a lépéseket megteszi. A szervezési munkálakat Sárközy Viktor g. e. titkár vezeti s abban részt vesznek Koller Gyula háziipari miniszteri megbízott, Szenteh Dezső csáktornyai gazdasági szaktanár és Cséplő Ernő, a Balatoni Szövetség titkára.

Koller István és Elek Ernő indítványára folytán feliratot intéz az egyesület a belügyi és földmivelésügyi miniszterekhez a cigányügy rendezése, továbbá az oltóanyag-termelő intézeteknek állami kezelésbe vétele, vagy legalább hathatós ellenőrzése iránt.

Ezenkívül a közgyűlés még több folyóügyet intézett el, amelyek részletes ismertetése jövő számunkban következik.

Hivatalos rovat.

I.

Zalaegerszeg város a tulajdonát képező „Fehérképi” korosmát 1909. évi október hó 1-től 1913. december 31-ig terjedő időre bérbe adja.

A zárt írásbeli ajánlatok f. évi augusztus hó 31-ik d. e. 10 órájáig a polgármesteri hivatalban adandók be, a bánatpénz pedig a városi pénztárnál helyezendő letétbe.

A szóbeli árverés f. évi aug. hó 31-én d. e. 10 órakor fog a városház tanácstermében megjelteni.

Kikiáltási ár 2000 korona, melynek 10%-a bánatpénzüll letesendő.

Feltételek Breann Zoltán városi II. aljegyzőnél betekinthetők, az érdeklődőknek pedig kívánatra megküldetnek.

II.

Az 1885. évi XLIV. tc. 36. §. a pontja alapján ezennel felhívom az adózó közönséget, hogy azok, kiknek adókönyvében az 1909. évi adók még előírva nincsenek, ennek előírása végett f. évi augusztus hó 22-étől 30-ig terjedő időben a városi adóhivatalban jelentkezzenek. A mulasztók a hivatkozott törvény alapján 2—10 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtandók.

Zalaegerszeg, 1909. augusztus 16-án.

Dr. Korbai Károly polgármester.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. hó 3-án 51.298/1909. sz. alatt kelt rendeletével a pécs-vasvári állami közutnak Nagykanizsa és Kiskanizsa közti szakaszán létesítendő kő- vagy aszfaltburkolat elkészítését 52.358 K 37 f összeg erejéig engedélyezte.

Az ajánlatok beadási határideje f. évi szeptember hó 16-ikának délelőtti 10 órája. A részletes feltételek a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

II.

A pécsi m. kir. posta és távirtdarabigazgatóság egy Csáktornyai építendő postaház céljából a m. kir. kincstár által megvett telken levő régi városház épület lebontására, anyagának megvételére és elhordására vonatkozólag árverést hirdet.

A munkálatok elnyerése iránti ajánlatok „A posta és távirtdarabigazgatóság Csáktornyai építendő postaház építésére” címen 1909. évi augusztus hó 25-én d. u. 6 óráig benyújtandók.

Ugyancsak fent említett igazgatóság pályázatot hirdet a csáktornyai postaház építésére és ezzel összefüggő munkálatokra.

Ajánlatok a pécsi m. kir. p. igazgatóságnál legkésőbb 1909. évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig benyújtandók. Érdeklődőknek részletesebb felvilágosítással is szolgálhatunk.

Sopron, 1909. évi augusztus 12.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

Szent István napja. A magyar nemzet kegyeletos ünnepet ül minden esztendőben első szent király emlékezetére.

Majd egy évezred multal Szent István

sírja felett s a múlt századok az erős szent jobb által elvetett magból erős tölgyet neveltek, amely dacolt az idők viharáival, ellenség támadásával, naggyá növekedett azon a földön, amelyet a magyarok első király hódított meg a nyugat eszméinek s a nemzet most is azon az uton halad, amelyet az ereklyeként ránk maradt jobb kéz egy ezredév után ma is mutat.

Szent István ünnepe a nyugati civilizáció befogadásának, a honfoglalás befejezésének emlékezte. Nem a mult hagyományai való eltespedés uralja a Szent István jobbához zárandókló nemzet lelket, hanem a nemzeti öntudat, a jövőbe vetett hit erősödik meg akkor, amikor ezredéves örökségünkre büszkén hivatkozunk, mert megőriztük és megtartottuk azt, amit az első szent király reánk hagyott.

István király erős jobb keze kötötte össze a nemzetet a korona hatalmában, hogy erős legyen és be tudja tölteni nehez hivatását. Ő vezette rá a magyart a haladás utjaira s az ő szelleme bevilágít az eljövendő századok homályába, hogy biztosítsa a nemzet halhatatlanságát.

Magyarország erejének, fenmaradásának fundamentumai: a nemzeti jogokhoz, az ősi hagyományokhoz való szívós ragaszkodás s a nyugat kulturájának ápolása. Mindkettőre megtanít bennünket Szent István emlékezte.

Első nagy királyunknak köszönhetette a nemzet azt, hogy a hűbériség s a foederalizmus, amely szétforgácsolta, megbénította Európa népeinek erejét, nem tudott erőre kapni ezen a földön. A nemzet egységének érzete, tudata, amely a szent korona hatalmában testesült meg, tette képessé ezt a kis nemzetet arra, hogy századokon át tartó elnyomás, zsákmányolás, testvérharc után is magyar maradt.

A legnagyobb, legszebb nemzeti ünnepe tehát a magyar nemzetnek Szent István napja. A mult dicsősége és a jövő reményei ölelkeznek a nagy király emlékezetében. Visszaszáll a lélek a nemzet bölcsőjéhez s óriássá nő a glóriás alak, aki nagy eszméi hatalmával s erős fegyverével államot alapított. És mikor az ő emlékének áldozunk, kifejezést adunk ősi hagyományainkhoz, ezer éves jogainkhoz való ragaszkodásunknak, amely a jövő biztosítóka és alapja.

Minden évben felújítjuk az emlékezetet s hódolunk neked te nagy király, akinek hatalma ezerév után is él és fentartja a nemzetet.

* * *

Zalaegerszeg város hazafias kegyelettel megünnevelte az idén is Szent István emlékezetét. A házakat fellobogózták és sietett mindenki a templomba, amely megtelt az ünneplők nagy seregével. Kun Vilmos hittanár, nagy papi segédlettel, misét mondott, amelyen részt vettek az összes hatóságok, a vármegyei tisztikar, a bíróságok bírói kara, a honvédszázad tisztikar minden tagja, a tanintézetek tanárai stb.

A király születésnapja. Hetvenkilenc éves elmúlt a király augusztus 18-án. Hosszu élettel és ritka szellemi erővel áldotta meg a Gondviselés az agy uralkodót, aki annyi sorscsapás, megpróbáltatás után, késő öregkorában még ma is végzi rengeteg munkáját és viseli az uralkodás gondjait.

Ezekből pedig kijutott I. Ferenc Józsefnek egész életén keresztül. Viharos időkben foglalta el trónját, az új kor szelleme ostromolta az

őseitől öröklött hagyományokat s a nemzetek öntudatra ébredése tördelte, szaggatta a nagy birodalmat. Nagy veszteségek, nagy vereségek érték. Meglátogatta a Végzet sulyos keze, amely soha nem gyógyuló sebeket ütött a szívére. És a király nagy akaraterejével, edzett lelkével szembe nézett minden küzdelemnek, minden csapásnak, erélye nem roppant össze, teste, lelke ép maradt s erős kezét még az aggkor gyengesége sem tudta elernyeszteni.

Az osztrákok sokszor hivatkoznak az uralkodó agg korára, amely kiméletet, az izgalmaktól való tartózkodást igényel. Amikor a magyarok követeléseinek érvényesüléséről van szó, olyankor gyenge és öreg a király, akit az illojális magyarok folytonosan zaklatnak.

Ezzel az érveléssel azután belevonják az uralkodó személyét is a politikai élet zürzavarába s a király születés napján, amikor csak az alattvalói hódolatnak kellene megnyilvánulnia, politikai vonatkozású reflexióktól hangos az egész birodalom.

Mi magyarok legjobban el tudjuk választani a politikát az uralkodó személye iránti hódolattól. Megünnepeltük az évfordulót méltósággteljesen. Hálát adtunk a Gondviselésnek azért, hogy hosszú életet adott a királynak s arra kértük a magyarok Istenét, hogy fordítsa felénk a király szívére, értse meg a magyar király nemzetének vágyait, óhajait és szívének dobbanását, hogy együtt munkálkodhassunk a haza boldogításán.

Zalaegerszegen a hivatalos körök ünnepet ülték a király születésének évfordulóján. A róm. kath. templomban Te Deum volt, amelyen megjelentek a vármegyei és városi hatóságok, a bíróságok és állami hivatalok személyzete; kivonult teljes díszben, lóháton az egész honvédszázados osztály, amely — gróf Batthyány Béla százados osztályparancsnok vezetése alatt — a vármegyeház téren helyezkedett el. Mire alatt egy díszszázad diszlövéseket adott.

Az izr. templomban szép számú közönség jelenlétében tartott meg a hálaadó istentisztelet, amelyen szoltárok énekeltek s Engelsmann főrabbi imát mondott a felséges urért, kívánva, hogy a test épségében s a szellem üdeségében soká tartsa meg az ég népének üdvére és boldogítására. Azután a kar a Szózatot énekelte el.

Eljegyzés. Mogan Samu eljegyezte Goldner János helybeli kereskedő kedves leányát, Ilonkát.

Felhívás Zalavármegye tüzoltó testületeihez. A magyar országos tüzoltó szövetség elnöksége folyó évi szeptember hó 18-án Zalaegerszegen fogja megtartani elnökségi ülését. Célja ezen kiszállásnak a zalavármegyei tüzrendészeti állapotokat fejleszteni és a kontaktust a vármegye hatósága és szövetsége között létesíteni és megszilárdítani. Amidőn erről úgy az önkéntes, valamint a kötelezett, nemkülönbén a hivatasos zalavármegyei tüzoltó testületeket értesítem, egyben tisztelettel felkérem, miszerint a cél érdekében minden egyes testület a jelzett napon magát kiküldötték által képviseltesse és ott a kiküldötték esetleg egyes testületek több taggal kivonulva egyenruhában jelenjenek meg. Nagykanizsán, 1909. évi augusztus hó 18-án. Bajtársi üdvözléssel Knortzer György zalavármegyei tüzoltó szöv. elnöke.

Gyászhir. Csöndes József tapolecai tekintélyes ügyvéd 70 éves korában meghalt Tapolecán, augusztus hó 17-én. Neje született Belezna Gyabriella urnő, fiai József és László, menyei és unokái gyászolják.

Zsilinszky László földművelési miniszteri számellenőr, özv. Zsilinszky Sándorné fia, meghalt Zalaegerszegen. A tehetséges, derék ifju ember gyógyulást keresni jött haza, családjá körébe, ahol örök álomra hunyta le szemeit.

Kinevezés. A király Hangay Géza erdőtanácsost, aki hosszú időn át vezetője volt a zalaegerszegi erdőhivatalnak, főerdőtanácsossá nevezte ki.

Kitüntetett mintagazda. Zsiga Mihály népies mintagazdaság tulajdonosa az elvállalt kötelezettségeket oly lelkiismeretesen teljesítette, hogy a földművelési miniszter a felszerelési tárgyakat tulajdonába bocsátotta s mintaszerű gazdálkodásért elismerő oklevéllel tüntette ki. Az elismerő oklevelet a pacasai járás főszolgabírája Szent István napján adta át Zsiga Mihálynak a felsőrajki körjegyzői irodában. A vármegyei Gazdasági Egyesület az ünnepélyen való képviselőségével ifj. Thassy Imre és Szentmihályi Dezső földbirtokosokat bizta meg.

Jubileum. Nagyvárad Horváth Dénes, a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred ezredese e hó 18-án ünnepelte meg szolgálatának 25 éves jubileumát. A király a jubiláló ezredet a szolgálati kereszttel tüntette ki, a nagykanizsai helyőrség tisztikara pedig a keresztet megcsináltatta aranyból s azt ünnepély keretében nyújtották át.

Kisgazdák tanulmányútja. A földművelési miniszter a novai járás kisgazdáinak tanulmányi kirándulására 400 K segélyt adott s ugyanennyit szavazott meg a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület is, azon feltétel alatt, hogy a kirándulásban legalább 40 kisgazda vegyen részt.

Katonák fegyvergyakorlata. Folyó hó 30-án városunkba érkezik a m. kir. 82. honvéd gyalog dandár törzse; a 20. honvéd gyalog ezred 3-ik zászlóalja, ezredtörzse és egy géppuska osztály, a 8. honvéd huszárezred 5. százada s a 39. tábori tüzérezred 3. ütege, összesen 84 tiszt, 1980 főből álló legénység 333 darab lóval. Augusztus 31-én harcászati gyakorlatokat végezve tovább vonulnak. A város és vidékének közönségét figyelmezteti a hatóság, hogy a katonaság által a földre, vagy a fákra lerakandó ideiglenes vékony táviró s távbeszélő huzalokat kímélje. Ezen huzaloknak a megrongálása a büntető törvénybe ütköző cselekményt képez. Ha mégis véletlenségből valaki a lerakott vezetékeket megrongálná, köteles ezt az illető a legközelebbi csapat parancsnokának azonnal bejelenteni, mely esetben az illető büntetéstől nem tarthat.

A Lessner-féle borhamisítási ügy vége. A magyar borok hírnevét erősen megtámadta a szemérmetlen borhamisítás, amely szélében hosszabban vigan folyt. Mérhetetlen károkat okozott a bortermelőknél ez a rut csalás. Kiviteünk megesapant s a külföldön minden magyar bort silány hamisítványnak néztek. Mindezzel azonban nem sokat törődtek azok, akiknek száz ezreket hozott az üzlet.

Végre azonban elkezdtek a hamisítók üldözését. Leleplezték a pécsi Engeléket, megcsiptek egy csomó kisebb hamisítót s a borhamisítási ügyekben hozott határozatok szintén meg erősítették a magyar borok iránt táplált előítéletet.

Dacára a szigorú büntetéseknek, a hamisítás mégsem szűnt meg teljesen. Nyílt titok volt, hogy a nagy borpincékben, ahol rengeteg bort halmoztak össze a milliókkal dolgozó cégek, a kezelés, házastás, derítés, érlelés címe alatt gyártják a műbort, vagy legalább is meg nem engedett eszközökkel dolgoznak a bor szaporításán, a forgalombahozatal megkönnyítésén.

Szélében hosszabban beszélték, hogy a Balaton mellett több bort készítenek, mint amennyit a tőke terem. A filloxerás világban ki is fizette magát a gyártás, amelyről később, amikor már a felnyitott szőlők ontották a bort, nem akartak lemondani. Tapolezáról kerülő borok iránt nagy volt a bizalmatlanság. Magam láttam osztrák borügynök kezében nyomtatott füzetkét, amelyben a tapolezai borról azt állítják, hogy mind hamisított s vízből készül a pincékben.

Elképzelhető, hogy az ilyen híresztelés mennyit ártott a balatonvidéki bortermelésnek s a tiszt borkereskedelem hírnevének.

Ideje volt tehát, hogy a borhamisítókat leleplezzék és megbüntessék. Akárki legyen is az, aki hamisít. Még ha Lessnernek is, akik milliós vállalatot bírnak.

A Lessner Samu és fia cég ellen már régebben megindult az eljárás tiltott manipulációk miatt. A köztudatban már régen élt a gyanu, hogy Lessner pincéiben bő szüretet tartanak és sok viz vált ott borrá, a bor pedig száz ezrekké. A hivatalos eljárás egyszerűen csak igazolta a gyanút. Persze nem esoda, hogy a Lessner cég alacsony boráiraival minden verseny társat legyűrt s olcsó boraival, kedvező fizetési feltételeivel biztosítani tudta magának az állandó vevőkört. A Lessner cég elleni vizsgálat nagy apparátussal, de nagy titokzatossággal is folyt. A részletekből nem szivárgott ki semmi. Annyi került nyilvánosságra, hogy az alsólendvai járás főszolgabírája bizott meg az eljárás lefolytatásával, amelynek befejeztével Lessner Samu és Lessner Lajos bortermelő mesterséges bor készítése és forgalomba hozatala miatt 10—10 napi elzárásra és 600—600 K pénzbüntetésre ítéltettek s egy 650 literes hordóban levő cukoroldatot találtak, amely megsemmisített.

Zalavármegye alispánja az ítélet megszigorította s a vádlottakat 40—40 napi elzárásra, 800—800 K pénzbüntetésre ítélte s kötelezte őket 19729 K 80 f borértéknek, 310 K 63 f eljárási költségnek, 146 K vegyvizsgálati költségnek megfizetésére.

Az ügy végső fokon a belügyminiszter döntése alá került. Hosszu ideig tartott, amíg megjárta az összes fórumokat s Lessnerék bizonyosan mindent elkövettek, hogy megszabaduljanak a súlyos büntetéstől. A fizetéstől talán nem is félték annyira, az elzárástól azonban a fiatal Lessner Lajos annyira tartott, hogy cöl-szerűnek tartotta külföldre utazni s nem hisszük, hogy onnét az elévülési határidőn belül visszatérjen.

A belügyminiszternek megesett ugyan a szive az élemedett koru Lessner Sámuelen s őt az elzárás alól 200 K pénzbüntetés fejében felmentette, Lessner Lajossal szemben azonban az elsőfoku ítéletet emelte érvényre, vagyis neki a pénzbüntetés mellett 10 napi elzárást kellene elszerveznie.

Az ítéletet nem lehet túlszigorúnak tekinteni, ha azt a nagy közgazdasági kárt vesszük tekintetbe, amit a borhamisítás a magyar bortermésnek okozott.

Eltaoznak a horvát apácák. Muraközből írják, hogy a miksavári iskolából az ott alkalmazott horvát apácák eltaoznak s helyüket világi tanerők töltik be.

Badacsonyi tiltakozik. Egy fővárosi lap írja: A szép és regényes Badacsonyan valóságos lázadás készül a bazaltbánya részvénytársaság csákányai ellen, mert kiméletlenül pusztítják a gyönyörű hegyvidék romantikáját. Mozgalom is van már, — mint az előkészítőbizottság felhívása mondja — állást kell foglalni azzal a rombolással szemben, amelyet a badacsonyi bazaltbánya részvénytársaság úgy a badacsonyi mint a tördemeci oldalakon a hegy megbontásával a szőlők és Badacsonyi mint fürdőhely értéke és föllendülése ellen elkövet. A gyűlés kimondta, hogy megdöbbenve látja ezt a romboló munkát és sürgős orvoslást követel a felettes hatóságoktól. Az akeiához az egész vidék közönsége esatlakozni fog.

Állatdíjazások. A folyó évben Zalavármegyei Gazdasági Egyesület Nagykanizsán, Zala-lövön, Letenyén, Pacsán és Szentgróton rendez állatdíjazásokat, amelyeken 3440 K díjat osztanak ki. A földművelési miniszter ebből 2500 koronát adományoz, a többit a Z. G. E. s a gazdakörök viselik. — A muraközi lódíjazás kibővül, amennyiben a díjazás a vármegye egész területén tenyésztett hidegvéri lovakra kiterjesztetik. A lódíjazásra a kormány 2000 koronát s a gazdasági egyesület 600 koronát adnak.

A balatonvidéki vasut vállalkozói nem fizetnek. Balatonudvari község határában 63 gazda birtokából sajátítottak ki kisebb nagyobb területeket a vasúthoz. A kisajátítási összeg felét a vállalkozók kifizették, a másik felével azonban adósok maradtak. A 63 gazda tehát egyenként és külön beperelte a vállalkozókat.

A cigány ügy rendezése még mindig késik, pedig a vármegyék türelmetlenül sürgetik a megoldást. Most a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület is felirt a kormányhoz, hogy rendszabályozza meg ezt a kóbor rablógyilkos hadat, amelytől sem élet sem vagyon nincs biztonságban.

Rabló mészáros legény. Schramm Ignác tapolecai mészárosnál volt alkalmazva Szilva Gyula segéd. A fiatal legény felhasználva gazdája távollétét, feltörte ennek a szekrényét s magához vett 1020 K készpénzt, egy revolvért és egy aranyórát. Szilva a zsákmánnyal gyalogosan Lesencetomaj felé vette az útját. A esendőségek hamarosan tudomására jutott a dolog s üldözőbe vették a legényt. Szilva megpróbált futással menekülni, a pénzt is elszórta, de végre mégis elfogták s átadták a bíróságnak.

Elégett gyermek. Levacsics János 11 éves fia és Ilonka nevű 7 éves nővére, Levacsics Antal szelencei bates gyermekei a mezőn disznókat legeltettek. Ugyanott legeltetett Vurusics István pásztorfiu is, aki tüzet rakott, hogy az esőtől átnedvesedett ruháit megszárogassa. A gyermekek a tűzköré telepedtek s miközben elbeszélgettek, egy disznó a disznó után futott. A két fiu felugrott s a disznó után futott, a kis leány pedig a tűz mellett maradt. A gyermek oly közel ment a tűzhöz, hogy a láng ruhájába

kapott. Hiába kiabált segítségért, a fiuk már nem hallották a kétségbeesett kiabálást. Levaosics Ilona tehát égő ruhájával haza szaladt. Otthon letépték a ruhát s ápolás alá vették. De már nem lehetett megmenteni szegénykét. Másnapra rettenetes kínok között meghalt.

Tüzek. Bánokszentgyörgyön kigyulladt Tóth János gazda pajtája s elégett az összes takarmánykészlet. — Dolencz Pál 17 éves legény apja pajtájában pipára gyújtott s az égő gyufát a szénára ejtette. Csakhamar lángban állott a pajta s a tűz belekapott Fábios István és Gregler Iván szomszédos házaiba, amelyek szintén teljesen leégtek. A kár jelentékeny.

Leszurt pincér. Benesik Lajos alsólendvai pincér multság közben összeveszett Kardos József főpincérral s neki akart rohanni, de ebben a jelen voltak megakadályozták. Ekkor Benesik kiszaladt az utcára s Kardos öcsét, aki békiteni akart, megsebesítette a késével és hazament. Amikor Kardos megtudta, hogy Benesik az öcsét megtámadta, Benesiket felkereste a lakásán s annak ajtaján dörömbölt. Benesik kiment s amikor Kardos sétabotjával feléje ütött, kését annak fejébe szurta. A megsebesült ember összerogyott s néhány óra múlva meghalt.

Angyalcsinalók. Gerencsér Vendelné kiskomáromi asszony eselédsszerűen keresi kenyerét, de emellett arra is vállalkozik, hogy bűnös szerelmek kellemetlen következményeit eltüntesse. Nem rég egy Vörös Rozália nevű eselédleány fordult hozzá tanácsért s az operáció sikerült is, de a eselédesség nesztét vette a dolognak s megindították a vizsgálatot. A kuruzsló asszony be is vallotta rut bűnét s azzal mentegti magát, hogy munkaképtelensége miatt máséknál nem tud megélni.

Katonai utóállítás. Rendszerint havonként tartanak Nagykanizsán a hadkiegészítő parancsnokság székhelyén utóállítást. A jövő hónap ezt 20-án tartják meg, azontul pedig minden hónap 5-én ül össze a sorozóbizottság.

Kitüntetés. A londoni, párizsi, római és pozsonyi kiállításokon a Hercules sör az első díjjal (Grand Prix)-el lett kitüntetve. Tanári és orvosai körökben el van ismervé, hogy ezen gyártmány kiváló táp- és gyógyerővel bír a sovány, vérszegény, gyenge, tüdőbeteg, ideges, álmatlan egyéneknek és az anyatejet szaporítja; arról is nevezetes a Hercules sör, hogy a jelenkor legértékesebb malátasöre, csekély szesz-tartalmu és igen kellemes ízű. Ezen hírneves sörkülönlegesség főraktárát Kummer Gyula ur vette át.

Agyonütötte a villám. Palkonya község határában Szücs György kanász és József nevű fia együtt őrizték a kondát. Csütörtökön délután vihar kerekedett s a pásztorok az eső elől a fák alá menekültek. Mindegyik más fa alatt állott. A villám lecsapott a két fa közé s Szücs Józsefet agyonütötte. Az apának semmi baja sem történt.

A vén bűnös. Kanta János Ollárban született, de már régen elhagyta szülőfaluját s nem is alapított új otthonot, hanem osavargással töltötte el az életét, leszámítva azt a tizenhét esztendő, amit a börtönben töltött. A vén bűnös nem régen szabadult ki s újra elülről kezdte a régi mesterséget. Kóborolt, koldult és lopott. Lenti-szombathelyen azonban megjárta. Bement Csonka József házába s mikor észrevette, hogy senki sincs otthon, beosont a szobába, feltörte a szekrényt, megrakodott ruhaneművel és pénzzel s távozni akart. A közelben cséplő munkások azonban észrevették a tolvajt s üldözni kezdték. Kanta futásnak eredt, de utólérték, alaposan elverték s azután átadták a eselédörökre.

Elveszett két drb arany gyűrű 16 év, hétfőn délután a kaszaházi fürdő egyik kabinjában. Kéretik a becsületes megtaláló, adja vissza tulajdonosának, Lusker Adél kisasszonynak.

Innen-onnan Jakabfi István nagykanizsai kocsis a gazdájától egy csomó zsákot lopott s azokat György István iparostanoncnak adta át értékesítés végett. A fiu este vitte el a zsákot, de nem tudott rajtuk tudani, mert a rendőrök utközben letartóztatták. — A csáktornyai postahivatal táviró készülékébe a villám többször egymás után becsapott s a készüléket meggyújtotta. Órákig tartott, míg az üzemet helyre tudták állítani. — Rózsa Anna tapolcai 17 éves leány esélés közben a gép dobjába esett, amely

egyik lábát úgy összezúzta, hogy amputálni kellett. — Hamulesz Dezső kocsifényező segéd két társának ruháit, óráját és pénzét ellopta és megszökött. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy két nap alatt mindent megtérít. — Horváth István 28 éves fiatalember a mura-királyi vasuti állomás közelében a gyorsvonat alá vetette magát. A kerek darabokra szakgatták a szerenestlent, aki viharos életét így fejezte be. — Horváth mint ügyvédi irnok s jegyzőség sikkasztott, azután sokáig kóborolt a nagyvilágban, miközben teljesen meghasonlott önmagával.

Időjárás. Derült napok és nagy forróság volt egész héten, éjszaka azonban a hőmérséklet leszállott. Felhőzet alig mutatkozott, csak esütörtökön reggel volt nagyon csekély esapadék.

Vásár. Drávavásárhelyi községi őszi országos vásár napját több lap tévesen közli, azt f. hó 30-án hétfőn tartják meg.

Leszurt vendéglős. Pince községben este fél 9 óra tájban Benkő János pincei lakos betért Török Gyula koresmájába és egy liter bort rendelt magának. Török csak azzal a feltétellel szolgált ki vendégét, hogy ha az a félliter bort 9 órára megissza, mivel ő aznap éjjelre éjjeli-örnek volt kirendelve és ezen tiszte miatt a koresmát 9 órákor le kellett zárnia. Benkő a határidőre meg is itta a bort, de mikor Török kérte, hogy távozzék, káromkodni kezdett és újabb félliter bort kért. Török erre átnyalábolta a renitens vendéget és egyszerűen kitette az utcára, azután bezárta a koresmát. Török éppen az éjjeli őrségre indult, de alig tett néhány lépést, az utmenti árokba rejtőzött Benkő ráugrott és mellbe szurta. A szerenestlen ember ájultan esett össze s csak a járőkelők akadtak véres testére. Lakására szállították, de felépüléséhez kevés a remény. Benkőt letartóztatták.

Foulard - és „Hennebeg“
Nyers Bast - selyem K 35 f-től
Chiné - feljebb bérmentve és
Skót - vámentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó betévesáron 50 kilogrammenként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		13-20	—
rozsa		9.10	—
árpa		7.50	—
zab		7.50	—
tengeri		7.50	—

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen drága halottunk

ZSILINSZKY LÁSZLÓ

földmivelésügyi miniszteri számvizsgáló elhunytá alkalmával bennünket részvétükkel vigasztaltak, a temetésen megjelentek, a ravatalra koszorút helyeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Zalaegerszeg, 1909. aug. hó 18.

A gyászoló család.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

**Egy elegáns garzonszoba
új berendezés azonnal eladó.**

Cim a kiadóhivatalban.

537/v. 1909. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 210. számú végzése által Kunossy, Szilágyi és társa végrehajtató javára 134 korona 20 fillér tőke, ennek 1908. évi január hó 1-től járó 5% kamata, úgy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt 748 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Z a l a l ö v ő n leendő eszközlésére 1909 évi augusztus hó 25-ik napjának délután 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909 augusztus hó 7-én.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetés.

Alulirott körjegyző Zalaistvánd község képviselőtestületének 1909. évi május 5-iki véghatározatával nyert megbízás folytán közzé teszem, hogy Zalaistvánd község határának ugynevezett „T o r m á s g a z d a s á g“-i, mintegy 550 kataszt. holdat tevő mező- és erdő területi részén gyakorlandó

vadászati jog

1909. évi szeptember 15-én d. e. 9 órákor, Zalaistvánd község házában megartandó nyilvános árverés útján bérbe adatik 1913. július 31-ig terjedő vadászati időre.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulirotnál megtekinthetők.

Szeptek, 1909. augusztus 18.

Molnár István, körjegyző.

509/v. 1909. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíró 1909. V. 727. számú végzése által Spiegel Zsigmond végrehajtató javára 60 K tőke, ennek 1908. évi augusztus hó 21-től járó 5% kamata, úgy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 759 K-ra becsült szalmás gabona, széna és épületfából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Paraszaszegen leendő eszközlésére 1909. szeptember 18-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909 évi augusztus hó 21-én.

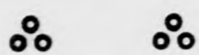
Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

A zalamegyeiek találkozó helye Budapesten

Kaszás Lajos

nagyvendéglője,

amely a népszínházzal szemben,
Rákóczi-ut 44-ik szám alatt van.

Kaszás Lajos nagyvendéglőjét teljesen újra alakította, téli kerítéssel s tükörteremmel kibővítette, úgy hogy az minden kényelmet biztosít.

Kéri a földiek támogatását.

Páratlan magyaros konyha.

Kitűnő zalai, csopaki, badacsonyi, továbbá somlyói borok.

Tisztelettel

KASZÁS LAJOS.

Egy jó házból való fiu

tanulóul

azonnal felvétetik **UNGER ANTAL**

könyvnyomdájában

Zalaegerszegen.

Sürgöny!

Haza jöttek a katonák Boszniából, de az nem okozott oly feltűnést, mint mikor a napokban 12 előkelő háziasszony azt a határozatot hozta, hogy ameddig **Zeisler** ily jó ízű

házikenyeret

árusít, mi bizony nem sütünk kenyeret.

Férjemet is mintha kieserélték volna, olyan megelégedett, mióta

hétfőn reggel

jó kávé s süteménnyel lepem meg, amelyet szintén **Zeisler** nál (Wlassics Gyula-utcában) veszek.

A híressé vált

Ropsz-gyorsfőző

nálam kapható és vételkényszer nélkül bárki által megtekinthető.

Kiváló tisztelettel

Zeisler R.

fűszerkereskedő.

Vajmesteri állást

keresek azonnali belépésre, esetleg gőzgéphez nagyobb forgalmu üzembe. — Érték mindenféle gép javításához. Ajánlatokat a következő cím alatt kérek:

Vajmester, Tófej, Zalamegye.

Wlassics Gyula-utcában egy

sarokház 3 szobás szép lakással

igen kedvező fizetési feltételekkel azonnal **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vetőmag-
eladás.

Justus Izidor zalalövői gazdasága elad legelsőrendű osztályozott minőségben öt métermázsán felüli tételekben:

Diószegi óriás buzát (utántermés)
Prolifique buzát   "
Petkusi rozstot   "

Árajánlatot és mintát érdeklődőknek szívesen küld a fenti gazdaság.

Hölgyközönség szíves
figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy **női szabó-műhelyemet** augusztus 1-én a gimnázium közelében levő Verbőczy-utca 6. számú saját házamba helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

HORVÁTH ZSIGMOND
nőiruha-készítő.

Hirdetmény.

Özv. **Farkas Dávidné** hagyatékhöz tartozó paterdombi ingatlanokat **1909. november hó 1-től** terjedő három évre

haszonbérbe

adom.

E végből 1909. évi szeptember hó 1-én d. e. 11 órakor ügyvédi irodámban nyilvános árlejtést és versenytárgyalást tartok, melyre az érdeklődőket meghívom.

A feltételek ügyvédi irodámban a hivatalos órák alatt betekintheők. Zalaegerszeg, 1909. aug. 12.

Dr. Szigethy Elemér

hagyatéki zárgondnok.

HÖLGYEK részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-féle MARGIT CRÈME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ara: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit-areviz 1 korona.

Kapható Zalaegerszegen: **Kocsuba Emil** gyógytárában.

Páratlan és csodás hatásu! Óvakodjunk utanzatoktól!

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha padló számára.

KEIL-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

KEIL-féle fehér »Glazur« fénymáz 90 fillér.

KEIL-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fillér.

KEIL-féle szalmakalap-festék minden színben.

KEIL-féle legfinomabb cipő-crém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc** cégnél Zalaegerszegen.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénőttek és amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sévkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

A világ legtartalmasabb MALÁTA-SÖRE HERCULES-SÖR

Kitünő ízű, étvágyfokozó, csekély szesztartalma, nem romlik. Kiváló hatású soványok, vérszegények, gyengélkedők, lábbadozók, tüdőbetegek, idegesek, álmatlanoknál és szoptatóknál.

Főraktár: Kummer Gyula cégnél.

Eladó

boros hordók!

Kitünő minőségű, rövid idő óta használatban levő boros hordók **nagy mennyiségben** kerülnek nálam eladásra.

500—800 ltr nagyságu gesztenyefa és tölgyfa hordók;

1200—2000 liter nagyságu ászokhordók tölgyfából.

Megkeresések hozzám intézendők:

Klein Iván

borbizományos

TAPOLCZA (Balatonvidék.)

4 használt gyalupad,

1 jégszekrény,

300 drb.

cementlap

olcsó áron eladó

Pollák Vilmosnál

ZALAEGRSZEG, Alsó-utca.

Hordóeladás.

Uj és használt transzport-hordókat (ajtónélküli) és ászok-hordókat (ajtóval) budapesti, kőbányai, budafoki és különböző vidéki nagy választéku készleteinkből azonnali és későbbi átvételre legolcsóbban szállítunk.

Bor- és hordóforgalmi vállalat:

Schwarz és Fábrián, Budapest, VII., Erzsébet-körut 35.

Telefon 116—27.

Kitünő beszerzési forrás termelők és viszontelárusítók részére.

Közvetítés díjaztatik.

Kitüntetve:

az ezredéves kiállításon kiállítási éremmel,

1896 május 14-én az Országos Iparegyesület által díszéremmel.

KESZLI FERENC

butor-asztalos

Zalaegerszeg, Csányi-utca 41. sz.

Kitüntetve:

az 1900 évi párizsi világkiállításon ezüst éremmel,

az 1904 évi soproni kiállításon arany éremmel.

Raktáron tart és megrendelésre

készít

BUTOROKAT

intarziái berakással, kiváló minőségű anyagból, ugymint: tölgy, bükk, dió, cseresnye, szil, kőris, jávor, mahagóni, amerikai dió, és körtefából.

Alkalmi vétel!

ÉRTESÍTÉS.

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szives tudomására adni, hogy **zalaalövői deszkametszőmön** jó minőségű, zsiros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint tölgy-deszka és heveder **régi árait**, a felhalmozódott nagy készletem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét **olcsón, jutányosan** akarja beszerezni, az

zalaalövői metszőmön
meglepő olcsó árak

mellett eszközölheti.

Nagyobb vételeknél külön árendemény!

Tisztelettel

FRIM JÓNAS

gőzfűrésztulajdonos

Z a l a l ö v ő i n.

**„Evoe“ -
haj-
csodaszer
bebizonyíthatólag
hatásos.**

Kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer. »Evoe« erősíti és frissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy nagy üveg ára, igen kiadós, 5 korona, három üvegé 12 korona.

„Evoe“-csoda-krém ránc, vimmerli, redő, bőrtarka ellen Nagy tégely 4 korona.

„Evoe“ keleti szépitőszappan 1 kor. — Utánvétellel.

Az „Evoe“-társaság főraktára:

Wien, II—518. Praterstrasse 518.

2 csomag rendelésnél portómentesség.

Egyedüli kiváló vásárlási alkalom rövid-
árúknak kereskedők és házalók
részére. Szétküldés magánosoknak is.

**40—45 mtr.
maradék csak 16 K.**

Bluz-szövet (angol zefir) 80 cm. széles, leg-
ujabb finom minta. **Divatzeфир** ruhák, bluzok
és ingek részére. **Kanavász** ágyhuzatokra
(eleven színekben.) **Oxford** férfiingekre (rend-
kívül tartós minőség) szintartó flanel férfi és női
fehérneműre. **Kék vászon** konyhakötény és
házi ruha részére. Maradék hossza 6—15 méter.
Hibánélküliségért, moshatóságért és legjobb minő-
ségért jótállás. **Az összeg azonnal vissza-
küldetlik, ha az áru nem tetszik és
ez esetben a csomag bérmentetle-
nül is elfogadtatik.** Legkisebb rendelés
egy postacsomag, 40—45 m. utánvét mellett.
Megrendelésnél a kívánt árucikk is kiválasztható.

STEIN S. vászon - NACHOD (Böhmen)
szövődéje

Ajánlok továbbá elsőrendű, a legfinomabb ke-
lengyéhez való fehérített rnburgi vásznat és fe-
héritett köppert alsóruhákhoz, 10 méter tetszés
szerint összeválogatva 18 korona 50 fillér.

**Saját termésű, kitünő minőségű
zalakoppányi boraim**

egy részét behozattam és la-
kásomnál (Kossuth Lajos-
utca 49. szám) egy akós
(56 liter) és ezen felüli meny-
nyiségben a legjutányosabb
árban eladom.

Bichler Dénes.

**Ollári állomáson vagonba
rakva, az ár előzetes be-
küldése mellett kapható:**

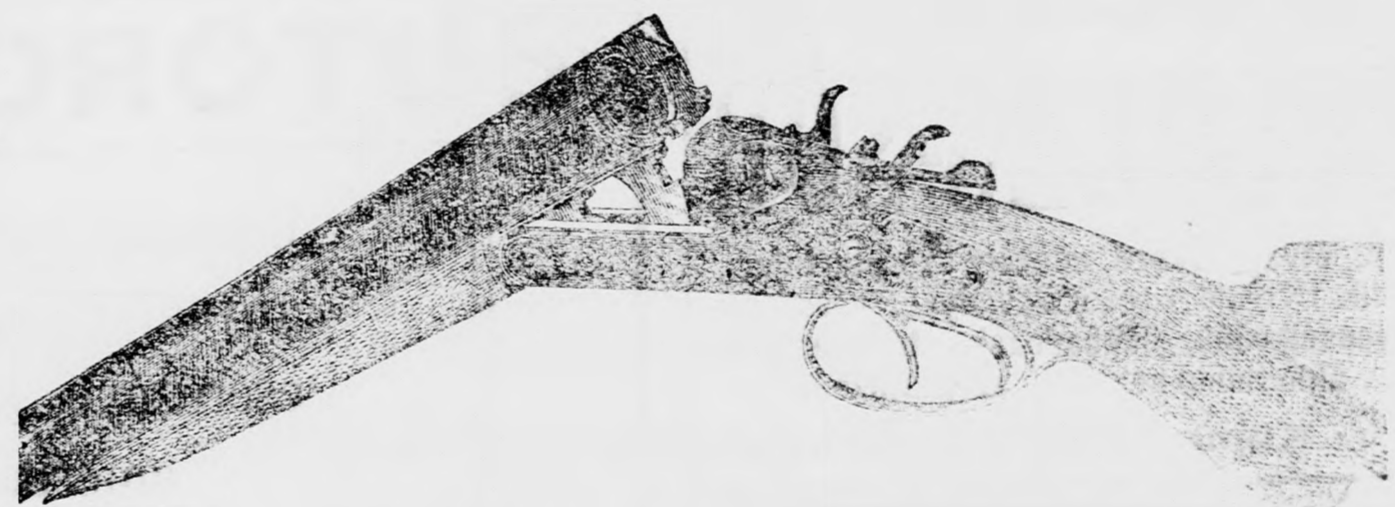
- Cserfa-hasáb erdei öl (120 cm. magas) **30** korona;
- Cserfa-dorong erdei öl (120 cm. magas) **22** korona;
- Gyertyánfa-hasáb erdei öl (120 cm. magas) **28** korona;
- Gyertyánfa-dorong erdei öl (120 cm. magas) **22** korona.

Ugyanezen fa csöngeti erdőn
átvéve öienként 24 és 26 kor.

Ollár, 1909. aug. 11.

Mesterházy Jenő.

2 szobából
álló szép udvari
lakás
azonnal kiadó.
Bővebb felvilágosítás
UNGER ANTAL
könyvnyomdájában.

Vadászközönség figyelmébe.

Nagy választékom van **uj vadászfegyverekből, uj forgópisztolyokból, flóbertekből, mindennemű töltényekből és jókarban levő fegyverekből.**

Elvállalom kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását, beégetését.

Raktáron varrógépek, kerékpárok, uj és jókarban levők.

Elvállalok

mindennemű épület- és díszmű-lakatos munkákat, díszkapukat, sirkerítéseket.

Nagy javító-műhely!

Szives pártfogást kér
HORVÁTH IMRE
kereskedő
Zalaegerszeg.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-
féle házban, — a vármegyei ház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,**
különbféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek.
Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Két évi jótállás!

OLLA
Gummi kü-
lönlegesség.
A tudomány mai
állása szerint be-
bizonyított leg-
jobb létező
GUMMI ÖVSZER

Kapható gyógy-
szertárakban és
jobb droge-
riákba.

Ara tucatanként
4, 6, 8, 10 korona.

Az előrusító helyek kimutatását, árjegyzé-
ket és eredeti propaganda reklámot ingyen
küld az **OLLA** gummigyár Wien II/150,
Praterstrasse No. 57.

**A nagyérdemű közönség
FIGYELMÉBE!**

Ezúton tudatom a nagyérdemű
közönséggel, hogy a magy kir.
Technológián rendezett nőiszabó
tanfolyamról megjöttem és mű-
helyem vezetését átvettem.

Kiváló tisztelettel
Tischler István
ZALAEGRSZEG, Tompa-utca.